

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Kulturdvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 3. februar 2017
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Pernille Østergaard
Sagsnr.: 2017-0032/14-0016
Dok.: 2185050

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 84 (Alm. del), som Folketingets Kulturdvalg har stillet til justitsministeren den 10. januar 2017. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Søren Pape Poulsen

/

Helga Lund Laursen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 84 (Alm. del) fra Folketingets Kulturudvalg:

”Jævnfør tidligere afslag (eks. jour nr. 0100-10170-01901-16 og 0100-10170-00607-16), vil ministeren da realitetsbesvare spørgsmål nr. 47 alm. del fra Folketingets Kulturudvalg vedr. afslag på indsigt i afsluttet sag om sortbørshandel med effekter fra Rigsarkivet?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har indhentet en udtalelse fra Statsadvokaten i København, som har oplyst følgende:

”Det kan oplyses, at Københavns Politi i sagerne med de i spørgsmålet angivne journalnumre henholdsvis den 7. april og den 21. november 2016 har truffet afgørelse om ikke at imødekomme en anmodning om aktindsigt i en afsluttet straffesag vedrørende tyveri fra Rigsarkivet.

Ved afgørelser af henholdsvis 9. januar 2017 (SAK-2016-44-1076) og 27. juni 2016 (SAK-2016-44-0916) tiltrådte Statsadvokaten i København Københavns Politis afgørelser om afslag på aktindsigt.

I sagen med journalnummer 0100-10170-01901-16 var anmodningen om aktindsigt begrundet i ønsket om at skrive en bog, idet ansøgeren bl.a. henviste til, at sagen havde stor offentlig interesse. Endvidere præciserede ansøgeren sin anmodning over for mig i forbindelse med klagesagens behandling, idet ansøgeren tilkendegav et ønske om at give et retvisende billede af sagen, herunder dennes håndtering ved Københavns Politi.

I sagen med journalnummer 0100-10170-00607-16 var anmodningen om aktindsigt begrundet i offentlighedens interesse i at kende nærmere til sagen, ligesom ansøgeren henviste til, at oplysningerne skulle bruges i forbindelse med et bogprojekt.

Endelig henviste begge ansøgere til, at der var blevet transmitteret live fra retsmøderne i straffesagen.

Københavns Politi lagde ved sine afgørelser i begge sager vægt på, at ansøgerne ikke havde en sådan individuel, væsentlig interesse i et konkret retsspørgsmål, at der kunne meddeles aktindsigt efter retsplejelovens § 41 d, og politiet fandt endvidere ikke grundlag for at meddele aktindsigt i medfør af bestemmelsen om meroffentlighed efter retsplejelovens § 41 h.

Statsadvokaten har tiltrådt Københavns Politis afgørelser i begge sager, idet Statsadvokaten i den forbindelse skal bemærke følgende:

Efter retsplejelovens § 41 d, stk. 1, kan den, der har en individuel, væsentlig interesse i et konkret retsspørgsmål forlange at blive gjort bekendt med dokumenter, der vedrører en borgerlig sag eller en straffesag, herunder indførsler i retsbøgerne, i det omfang dokumenterne har betydning for vurderingen af det pågældende retsspørgsmål.

I straffesager gælder retten til aktindsigt først, når sagen er endeligt afsluttet.

Aktindsigt efter retsplejelovens § 41 d, stk. 1, er således betinget af en væsentlig interesse i et konkret retsspørgsmål, og en sådan interesse vil navnlig foreligge i forbindelse med en retssag eller retstvist, hvor aktindsigten vil have betydning for ansøgerens retsstilling.

Statsadvokaten fandt, ligesom Københavns Politi, under hensyn til ansøgernes begrundelse for anmodningen om aktindsigt, ikke, at der forelå en sådan individuel, væsentlig interesse i et konkret retsspørgsmål, at ansøgerne kunne meddeles aktindsigt efter bestemmelsen i § 41 d.

Efter retsplejelovens § 41 h, stk. 1, skal det i forbindelse med behandlingen af en anmodning om aktindsigt overvejes, om der kan gives aktindsigt i videre omfang end fastsat i §§ 41a-41 g. Der kan gives aktindsigt i videre omfang, medmindre det vil være i strid med anden lovgivning, herunder reglerne om tavshedspligt og regler i lov om behandling af personoplysninger.

Grænserne for, hvornår anklagemyndigheden er berettiget til at give aktindsigt i videre omfang end forpligtet til, sættes med andre ord af bl.a. reglerne om tavshedspligt, jf. ordlyden af § 41h. Afgørende for, om der er tavshedspligt, er, om der er tale om fortrolige oplysninger. Oplysninger om enkeltpersoners strafbare forhold er fortrolige oplysninger og er dermed omfattet af tavshedspligten.

Det fremgår af bemærkningerne til retsplejelovens § 41h, at hovedområdet for brug af bestemmelsen om meroffentlighed vedrører aktindsigtsanmodninger til brug for journalister, videnskabelige undersøgelser og forurettede, hvor anmodningen om aktindsigt er begrundet i et ønske om at skaffe oplysninger til brug for en eventuel klage til den overordnede anklagemyndighed.

Begge ansøgere i de pågældende aktindsigtssager har anført, at sagen har været bredt dækket ved offentlige retsmøder, hvor der er blevet sendt live af både DR og TV2, og at navne på både sigtede og involverede allerede er kendt fra pressen.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at det forhold, at fortrolige oplysninger har været fremlagt ved et offentligt retsmøde, ikke ændrer på, at disse efter retssagens afslutning stadig er underlagt tavshedspligt. Det forhold, at sagen har været dækket i diverse medier, medfører således ikke i sig selv, at oplysningerne ikke længere er underlagt reglerne om tavshedspligt.

Idet der er tale om en straffesag, er oplysningerne i sagen fortrolige. Det er derfor en forudsætning for at kunne meddele aktindsigt i de pågældende dokumenter, at videregivelsen ikke sker uberegtiget, jf. straffelovens § 152, stk. 1. Der skal herved foretages en konkret afvejning af hensynet til offentlighedens interesse i de pågældende oplysninger og nødvendigheden af en hemmeligholdelse af oplysningerne.

Statsadvokaten har ved sin afgørelse om at tiltræde politiets afslag på aktindsigt i medfør af retsplejelovens § 41 h om meraktindsigt i sagen med journalnummer 0100-10170-00607-16 bl.a. lagt vægt på det oplyste om, at formålet med bogen bl.a. skulle være at efterprøve politiets efterforskning af sagen. I den forbindelse har Statsadvokaten lagt vægt på, at hensynet til sagens personer vejer tungere end dette hensyn, idet Statsadvokaten samtidig bl.a. har henledt ansøgerens opmærksomhed på, at oplysningerne i sagen har været prøvet ved domstolene.

Statsadvokaten har ved sin afgørelse om at tiltræde politiets afslag på aktindsigt i medfør af retsplejelovens § 41 h om meraktindsigt i sagen med journalnummer 010-101710-01901-16 bl.a. lagt vægt på, at hensynet til sagens implicerede og politiets efterforskningsmetoder vejer tungere end den af ansøgeren oplyste interesse i at belyse sagen.”

Rigsadvokaten har supplerende oplyst, at statsadvokatens afgørelser om afslag på aktindsigt er endelige og ikke kan påklages til Rigsadvokaten og Justitsministeriet. Det følger af retsplejelovens § 102, stk. 2, jf. § 101, stk. 2, 2. pkt.

Der henvises i øvrigt til Justitsministeriets besvarelse af 8. december 2016 af spørgsmål nr. 47 (Alm. del) fra Folketingets Kulturudvalg, hvoraf det fremgår, at ministeriet på daværende tidspunkt ikke sås at modtaget en anmodning om aktindsigt i den nævnte sag. Justitsministeriet ses fortsat ikke at have modtaget en anmodning om aktindsigt i den nævnte sag.